

DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2035

Ministerstvo obrany České republiky

DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2035

Praha 2019

© Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2019

ISBN: 978-80-7278-772-2

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA OBRANY	4
I. ÚVOD	5
II. VÝCHODISKA	6
III. OČEKÁVANÉ BEZPEČNOSTNÍ A OPERAČNÍ PROSTŘEDÍ	8
IV. ÚKOLY OZBROJENÝCH SIL ČR A ÚČAST V BUDOUCÍCH OPERACÍCH	13
V. IMPLIKACE PRO ROZVOJ VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ	15
Základní principy výstavby ozbrojených sil ČR	15
Hlavní oblasti schopností ozbrojených sil ČR	18
Základní směry rozvoje ozbrojených sil ČR	18
VI. PŘEDPOKLADY PRO DOSAŽENÍ POTŘEBNÝCH VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ	25
VII. ZÁVĚR	29
Přehled použitých zkratek a definic	30

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA OBRANY

Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 stanovuje hlavní trendy a pilíře rozvoje rezortu Ministerstva obrany České republiky v dlouhodobém horizontu, které povedou k naplnění politicko-vojenských ambicí a mezinárodních závazků České republiky. Tento dokument rozpracovává zadání Obranné strategie ČR z roku 2017 a dále nové požadavky plynoucí z obranného plánování NATO a z obranných iniciativ EU. Zároveň plně reflektuje Programové prohlášení vlády České republiky.

Požadavky na rozvoj ozbrojených sil ČR vychází z analýz bezpečnostního prostředí, které se v posledních letech postupně zhoršuje, a lze očekávat, že tomu tak bude i v dalších 10 až 15 letech. Z charakteru budoucího bezpečnostního prostředí vyplývá, že naše ozbrojené síly musí být mobilní se schopností rychlé reakce, vybavené moderní technikou a materiálem včetně dostatečných zásob, naplněné kvalitním a vycvičeným personálem, dostatečně robustní a odolné a interoperabilní se spojení. Rozvoj ozbrojených sil se bude ubírat cestou využití nejnovějších vědeckotechnických poznatků tak, aby byly schopny působit i v kyberprostoru, využívat bezosádkové a autonomní systémy, umělou inteligenci, atd.

Z hlediska zdrojového zabezpečení zdůrazňuje Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 závazek ke zvyšování obranných výdajů na 2 % HDP od roku 2024 a podílu výdajů na hlavní druhy techniky a výzkum a vývoj ve výši 20 % obranných výdajů, přijatý na summitu NATO ve Walesu v roce 2014.

Na Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 navazuje zpracování Koncepce výstavby AČR 2030, která rozpracuje jeho obsah do konkrétních řešení a postupů vedoucích k dosažení požadovaných schopností, nezbytných k naplnění politicko-vojenských ambicí ČR a našich závazků.

Mgr. Lubomír METNAR

I. ÚVOD

Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 (dále jen Dlouhodobý výhled) vychází z právních norem a strategických dokumentů ČR¹ a bere v úvahu bezpečnostní a vojenské dokumenty Severoatlantické aliance (NATO) a Evropské unie (EU). Dlouhodobý výhled je rámcem pro naplnění politicko-vojenských závazků a ambicí České republiky (ČR). Představuje vodítko pro obranné plánování, zejména pro tvorbu střednědobých plánů. Na základě analýzy trendů ve strategickém prostředí stanovuje základní směry pro rozvoj vojenských schopností a vytváří rámec pro aktualizaci Koncepce výstavby AČR (KVAČR) a další koncepční materiály.

¹ Bezpečnostní strategie ČR (2015) a Obranná strategie ČR (2017).

II. VÝCHODISKA

Obranná politika ČR je založena na členství v NATO a EU, které přináší výhody kolektivního zajištění obrany a bezpečnosti, zároveň nás ale zavazuje k tomu, abychom adekvátně přispívali k rozvoji společné obrany.

ČR zajišťuje obranu své suverenity a územní celistvosti především v rámci společné obrany NATO podle článku 5 Severoatlantické smlouvy. Členství v mezinárodních organizacích však z ČR nesnímá prvotní odpovědnost za vlastní obranu, a proto samostatně i ve spolupráci s dalšími státy udržujeme a rozvíjíme, v souladu s článkem 3 Severoatlantické smlouvy², svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku. V rámci EU dochází k prohlubování obranné a bezpečnostní spolupráce, a to v návaznosti na Globální strategii EU z roku 2016, a spuštění Stálé strukturované spolupráce (PESCO) v roce 2017. Posilována je spolupráce mezi NATO a EU.

Obrana je založena na třech pilířích, jimiž jsou zodpovědný přístup státu k obraně a spojeneckým závazkům, akceschopné ozbrojené síly a občanská povinnost k obraně státu. Opírá se o zahraniční politiku ČR, její ekonomiku a vůli občanů bránit svou zemi.

Přístup vlády ČR k zajištění obrany je vyjádřen:

- a) Obrannou strategií ČR (2017), která navazuje na Bezpečnostní strategii ČR (2015);
- b) rozhodnutím vlády ČR na návrh ministra obrany o struktuře AČR a počtech vojáků ozbrojených sil ČR.

Obrannou strategií ČR jsou definovány politicko-vojenské ambice ČR, které jsou politickým zadáním pro ozbrojené síly ČR k jejich rozvoji a zajištění jejich povinností a úkolů. Ambice stanovují:

- při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost a územní celistvost ČR, budou nasazeny všechny síly a prostředky ozbrojených sil ČR včetně využití branné povinnosti (mobilizace);

² Článek 3 Severoatlantické smlouvy: Aby bylo co nejúčinněji dosaženo cílů této smlouvy, budou smluvní strany jednotlivě i společně stálou a účinnou svépomocí a vzájemnou výpomocí udržovat a rozvíjet svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku.

- pro kolektivní obranu spojenců podle článku 5 Severoatlantické smlouvy poskytne ČR v případě potřeby pozemní a vzdušné síly předurčené k tomuto účelu v rámci obranného plánování NATO, jejichž základ tvoří brigádní úkolové uskupení na bázi mechanizované brigády, perspektivně těžkého typu³;
- pro mezinárodní operace ke zvládnutí krizí poskytne ČR v závislosti na charakteru situace brigádní úkolové uskupení pozemních sil bez rotace po dobu šesti měsíců. V případě, že toto uskupení nebude nasazeno, bude ČR pro mezinárodní operace ke zvládnutí krizí schopna souběžně nasadit dlouhodobě udržitelné praporní a rotní úkolové uskupení pozemních sil nebo komponent vzdušných sil s rotací;
- ČR přispívá uskupeními do pohotovostních sil rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF) nebo bojových uskupení EU (EU Battle Groups) nebo pro použití v rámci posílené předsunuté vojenské přítomnosti na východě Aliance (enhanced Forward Presence, eFP), a to v souhrnu do velikosti odpovídající jednomu praporu;
- ČR přispívá do misí OSN, a to zejména prostřednictvím vyčleňování sil do Systému připravenosti schopností pro mírové operace OSN. Aktuální rezortní ambicí je mít schopnost působit rotním úkolovým uskupením;
- ČR je schopna přispívat i do dalších operací a misí specializovanými uskupeními či jednotlivci, a to například speciálními jednotkami a expertními týmy v oblasti výcviku a vojenského poradenství a personálem pro mezinárodní velitelské struktury NATO a EU. Je rovněž schopna vysílat své vzdušné síly za účelem ochrany vzdušného prostoru spojeneckých zemí v rámci NATO (Air Policing).

Obranná strategie ČR z roku 2017 konstatuje, že na základě hodnocení bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik je v dlouhodobém horizontu nutné počítat s výstavbou nových jednotek a útvarů k navýšení zejména bojových schopností u pozemních sil, a navýšit tak AČR o dalších 5 000 osob⁴, při zachování priority pro plnou personální naplněnost, vybavení, vyzbrojení, vycvičení a dosažení plných operačních schopností u dvou stávajících brigád, z toho jedné těžkého typu.

³ V souladu se schválenými cíli výstavby schopností NATO od roku 2026.

⁴ Navýšení oproti cílovému počtu 24 162 vojáků z povolání stanovenému v Konceptu výstavby Armády České republiky 2025.

III. OČEKÁVANÉ BEZPEČNOSTNÍ A OPERAČNÍ PROSTŘEDÍ

STRATEGICKÉ A BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ

Bezpečnostní prostředí se bude v dalších letech vyvíjet v kontextu měnícího se strategického prostředí ve všech jeho dimenzích, zejména pak v rámci pokračující redistribuce a difuze ekonomické, politické a vojenské moci ve světě. Trendy vývoje jednotlivých strategických faktorů v následujících letech povedou zejména k velkým strategickým pohybům, změnám váhy jednotlivých aktérů a jejich zájmů i pokračování využívání bezpečnostních hrozeb k jejich prosazování, a to na globální, regionální i lokální úrovni.

Bude pokračovat růst complexity (tj. míry složitosti komplexního systému) **bezpečnostního prostředí**, a to jak na úrovni nositelů bezpečnostních hrozeb, tak i na úrovni struktury potenciálu bezpečnostních hrozeb, zejména s využitím hybridního působení. Základním cílem hybridizace bezpečnostního prostředí bude především rozšiřující se využití vysoce efektivních „měkkých“ schopností ke snížení nákladů pro dosažení zájmů bezpečnostních aktérů.

Klíčovým faktorem dalšího vývoje bezpečnostního prostředí bude další chování některých regionálních mocností. Silové prosazování vlastních zájmů některých aktérů i na mezinárodní úrovni bude dále snižovat bezpečnostní stabilitu, s citelnými dopady zejména pro menší státy.

Dalším významným faktorem vývoje bezpečnostního prostředí bude fungování mezinárodních bezpečnostních institucí a zejména naplňování jejich garanční a preventivní role při zajišťování bezpečnosti na globální i regionální úrovni.

Z hlediska možnosti vzniku ozbrojeného konfliktu v Evropě jsou aktuálně největším zdrojem rizik zejména hluboké krize ve vztazích evropských států s Ruskem, zaviněné otevřenou ruskou agresí vůči některým státům. Vůči členským zemím NATO a EU používá Ruská federace řadu nástrojů hybridní kampaně včetně cílených dezinformačních aktivit a kybernetických útoků. Oblastmi potenciální evropské nestability zůstávají oblasti západního Balkánu a východní a jihovýchodní Evropy.

Na jih a jihovýchod od Evropy probíhá vlna nestability, která zasahuje rozsáhlé oblasti od severní Afriky až po Afghánistán. Jejím základem je existence slabých a hroutících se států, jejichž politický systém a způsob vládnutí a správy veřejných věcí se nedokáže vyrovnat s globálními, zejména ekonomickými a technologickými vlivy, devastujícími změnami životního prostředí, demografickým vývojem, korupcí a nedůvěrou občanů ve státní instituce. Tyto státy a jejich vlády nejsou rovněž schopny překonávat politické, sociální, konfesionální či kmenové rozpory, které přerůstají ve vnitřní i vnější konflikty. **Výsledkem je humanitární krize a masová migrace (humanitární i ekonomická), částečně směřující i do Evropy.** Kromě rizikových faktorů spojených se samotnou migrací (ghettoizace, ekonomické náklady, kriminalita, terorismus) to do evropských společností vnáší též sekundární destabilizační dopady v podobě radikalizace na obou stranách – v řadách

frustrovaných migrantů i u populací cílových zemí – a s ní souvisejícího posilování extrémních antisystémových politických hnutí a stran.

Pravděpodobnost přímého ohrožení území ČR ozbrojeným útokem zůstane i ve sledovaném období nadále nízká. Nelze ovšem vyloučit možnost, že se terčem určité formy útoku stane některý ze spojeneckých států, vůči nimž je ČR vázána smluvními obrannými zárukami. Takový vojenský konflikt, závažně ohrožující bezpečnost ČR, může vzniknout neočekávaně a rychle.

Zajištění obrany ČR bude determinováno širším zakotvením stredoevropského prostoru v bezpečnostní architektuře západní Evropy provázané s angažovaností USA na evropském kontinentu.

Zajištění dlouhodobé bezpečnosti, stability a prosperity Evropy závisí na úspěchu evropské integrace a udržení silné a funkční transatlantické vazby.

HLAVNÍ TRENDY V BEZPEČNOSTNÍM PROSTŘEDÍ DO ROKU 2035

- Rozložení politické moci, ekonomického potenciálu a vojenských schopností ve světě se neustále diverzifikuje a zůstává nevyvážené. Významní regionální hráči mimo NATO a EU pokračují v posilování svých vojenských a zejména kombinovaných bezpečnostních schopností. Existují státy s mocenskými ambicemi, které jsou ochotny využít síly jako nástroje své politiky v rozporu s mezinárodním právem. Nelze proto zcela vyloučit vznik vojenského konfliktu, jehož účastníkem by se, ať již přímo nebo spíše nepřímo, mohla stát i ČR.
- Pokračující ekonomická a informační globalizace, klimatické změny spolu s nerovnoměrným technologickým a demografickým vývojem budou vytvářet ohniska konfliktů, které svými důsledky mohou významně ovlivnit strategické i bezpečnostní zájmy i geograficky velmi vzdálených aktérů. Snaha o jednostranné řešení takových konfliktů může v krajním případě přinést i dlouhodobé negativní dopady do ekonomik dalších zemí a narušit ekonomickou prosperitu a fungování současného ekonomického řádu.
- Rostoucí mobilita spojená s vysokou koncentrací obyvatelstva bude usnadňovat také rychlé šíření nakažlivých chorob, včetně nemocí s pandemickým potenciálem.
- Rychlé šíření nestability a napětí umožňují též moderní informační a komunikační technologie, média a sociální sítě, které mohou být využívány k vedení informačních a psychologických operací či války.
- Místo otevřeného nasazení pravidelných ozbrojených sil lze očekávat častější prosazování politických cílů tzv. hybridními metodami. Ty představují kombinaci vojenských a nevojenských nástrojů v celé škále prostředků, včetně

využívání ekonomického nátlaku, dezinformací a propagandy. Účelem těchto metod je prosazení vlastních politických cílů v jiném státě pod prahem otevřené mezinárodní agrese. Poroste vliv a autonomie nestátních aktérů, jako jsou teroristické a paramilitární skupiny, organizovaný zločin, nestátní ozbrojené sbory a ekonomicky silné privátní hospodářské a finanční subjekty. Terorismus bude i nadále využíván jako metoda násilného prosazování politických cílů.

- Nerovnoměrný demografický vývoj v různých částech světa, změny v globálním klimatu, degradace životního prostředí zejména v rozvíjejících se částech světa, nedostatek vody, rostoucí poptávka po surovinách a zdrojích energie – všechny tyto faktory vedou ke kolizi nároků různých aktérů a mají potenciál generovat či prohlubovat bezpečnostní krize.
- Dynamický rozvoj vědy a technologií přináší vyšší dostupnost vyspělých technologií, např. dostupnost informačních, nano- a biotechnologií, umělé inteligence, 3D tisku. Rozvoj technologií a inovací a jejich rostoucí dostupnost bude přispívat k růstu schopností potenciálních protivníků. Země NATO a EU naopak bez odpovídajících investic do výzkumu a vývoje mohou ztratit své dominantní místo ve vývoji pokročilých technologií a v jejich aplikaci.
- Vzhledem k rostoucí závislosti společnosti na informačních technologiích mohou kybernetické útoky zásadně ohrozit funkčnost státu ve všech jeho doménách, včetně ozbrojených sil. Řada států i nestátních entit cíleně buduje schopnosti kybernetického útoku na elektronické systémy státních i nestátních institucí a kritickou infrastrukturu. Zároveň takové útoky pravděpodobně zůstanou obtížně prokazatelné konkrétnímu pachateli, což snižuje možnost jejich prevence formou věrohodné odvety a zvyšuje riziko falešné atribuce.

REAKCE NATO A EU NA VÝVOJ BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ

V reakci na tento nepříznivý vývoj přijaly Severoatlantická aliance a Evropská unie řadu opatření, která pomohou posílit bezpečnost jejich členů, a to včetně posílení alianční schopnosti odstrašení a obrany. Z opatření vojenského charakteru se kromě jiného jedná o posílení Sil rychlé reakce NATO (*NATO Response Force*, NRF), včetně vytvoření Společného úkolového uskupení velmi vysoké pohotovosti (*Very High Readiness Joint Task Force*, VJTF) a vytvoření posílené předsunuté vojenské přítomnosti na východě (*enhanced Forward Presence*, eFP) a jihovýchodě (*tailored Forward Presence*, tFP) Aliance. Součástí celkového posílení společné obrany je i nová iniciativa posílení připravenosti sil (*Readiness Initiative*), označovaná též jako iniciativa „4 x 30“, jejímž cílem je, aby spojenci rozvíjeli své síly s připraveností odpovídající potřebě rychle reagovat na náhle vzniklé krize.

Na summitu NATO ve Walesu v roce 2014 spojenci přijali i závazek ke zvyšování obranných výdajů směrem ke 2 % HDP do roku 2024 a podílu výdajů na hlavní druhy techniky a výzkum a vývoj ve výši 20 % obranných

výdajů. Tento závazek byl potvrzen i na následných summitech NATO, včetně summitu v roce 2018, a na jeho implementaci je kladen velký důraz.

Vzhledem ke stále vzrůstající roli informačních technologií a kybernetického prostoru označil summit ve Varšavě v roce 2016 kybernetický prostor za novou operační doménu stejné důležitosti jako pozemní, vzdušný a námořní prostor. Kybernetická obrana tak bude integrována do plánování všech aliančních operací. Každý členský stát NATO je zodpovědný za rozvoj své odolnosti a schopností adekvátně a efektivně reagovat na kybernetické útoky.

Aliance jednoznačně deklarovala, že je připravena čelit hybridním útokům jako součást kolektivní obrany dle článku 5 Severoatlantické smlouvy. Odpovídající opatření je nutné přijmout i na národní úrovni.

V rámci EU vzešel v roce 2016 impuls k prohlubování obranné a bezpečnostní spolupráce přijetím Globální strategie EU. Byla zahájena příprava jednotlivých obranných iniciativ. Na konci roku 2017 tak byla spuštěna tzv. *Stálá strukturovaná spolupráce* (PESCO, Permanent Structured Cooperation), a to jako nástroj vycházející ze Smlouvy o EU (čl. 42.6 a 46 a Protokol 10), který umožňuje užšímu kruhu členských států prohlubovat spolupráci v oblasti Společné bezpečnostní a obranné politiky v rámci smluvního rámce EU. Nástrojem spolupráce jsou společné projekty členských států PESCO zaměřené zejména na výstavbu obranných schopností, posílení výcviku a interoperability armád a harmonizaci a standardizaci operačních postupů. Tímto PESCO přispívá k naplnění cílů Společné bezpečnostní a obranné politiky a zároveň k posílení evropského obranného pilíře NATO. Dále byly položeny základy koordinovaného ročního hodnocení pokroku při rozvoji evropských schopností (Coordinated Annual Review on Defence – CARD). Pro rozvoj konkurenceschopnosti a inovačních kapacit obranného průmyslu EU byl zřízen Evropský obranný fond (EDF). Vzhledem k zájmu mnoha států EU dále posilovat obrannou spolupráci je možné, že ve sledovaném horizontu dojde k jejímu dalšímu prohloubení.

CHARAKTER BUDOUCÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ BUDE VYŽADOVAT:

- připravenost na střet se státními i nestátními (asymetrickými) aktéry;
- komplexní přístup – schopnost všech druhů ozbrojených sil vést společné operace a schopnost vedení kombinovaných operací se zapojením zpravodajských, vojenských a civilních elementů jak na tradičním bojišti, tak i v kyberprostoru a informačním prostoru;
- zvýšení rychlosti a efektivity zpravodajských, plánovacích a rozhodovacích procesů při zajišťování strategického a operačního řízení ozbrojených sil;
- dostatečně robustní a odolné ozbrojené síly se schopností rychlé reakce i na strategické vzdálenosti;
- flexibilitu, zvýšenou připravenost a mobilitu sil (naplněnost personálem, vojenskou technikou a materiálem, vycvičenost, předepsané zásoby);
- adekvátní mezinárodní spolupráci a vyšší akceschopnost NATO a EU, zejména pak schopnost vést mezinárodní vojenské operace velkého rozsahu na úrovni sborů;
- integrovaný přístup k zajištění bezpečnosti a obrany, celkovou odolnost státu a společnosti vůči vnějším hrozbám, odpovídající zajištění zdrojů⁵, zefektivnění civilního krizového plánování a řízení a zvýšení civilní připravenosti za účelem zlepšení národní odolnosti a obranyschopnosti, adekvátní strategické komunikace apod.;
- aktualizaci národního legislativního rámce tak, aby lépe odpovídal novým bezpečnostním výzvám a potřebám.

⁵ Kdy souběh různého typu vnějších hrozeb bude zvyšovat náklady na zajištění bezpečnosti, obrany i odolnosti státu, jak v rovině lidských, tak materiálních a technologických zdrojů.

IV. ÚKOLY OZBROJENÝCH SIL ČR A ÚČAST V BUDOUCÍCH OPERACÍCH

ČR dává přednost aktivnímu předcházení ozbrojeným konfliktům a preventivní diplomacii. V případě vypuknutí krize či ozbrojeného konfliktu usiluje o řešení politickými a diplomatickými prostředky. Pokud tyto selžou, může ČR – v souladu s ústavním pořádkem, zákony, principy Charty OSN a v rámci spojeneckých závazků a solidarity – použít sílu k ochraně svých životních a v případě nutnosti i strategických zájmů definovaných v Bezpečnostní strategii ČR. Ozbrojené síly ČR tak budou zpravidla použity jako poslední možnost, a to v koordinaci či kombinaci s dalšími prostředky státní moci.

Úkoly ozbrojených sil ČR jsou stanoveny zejména v zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky⁶; dále vyplývají ze členství v NATO a EU.

Ozbrojené síly ČR plní zejména následující úkoly:

- příprava k obraně ČR a její obrana proti vnějšímu napadení (základní úkol ozbrojených sil);
- podíl na kolektivní obraně území spojenců a přípravě na ni;
- podíl na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účasti na operacích na podporu a udržení míru a na záchranných a humanitárních akcích. Mezinárodní spolupráce s cizími (zejména spojeneckými) ozbrojenými silami v oblastech společného bezpečnostního zájmu a účasti na vojenských cvičeních;
- plnění dalších úkolů za zákonem stanovených podmínek, především zabezpečení nepřetržité adekvátní ostrahy a obrany prostorů a sídel spojených s funkcí prezidenta republiky Hradní stráž (včetně rychlé

⁶ Pojem ozbrojené síly ČR definuje zákon č. 219/1999 Sb., jako Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Vojenská policie a Vojenské zpravodajství, jako další vojenské součásti rezortu MO, jsou zakotveny ve zvláštních zákonech. Pro potřeby Dlouhodobého výhledu je pojem „ozbrojené síly“ používán pro všechny tyto součásti: Armáda ČR, Vojenská policie, Vojenské zpravodajství, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž, včetně vojáků vykonávajících službu na Ministerstvu obrany, v orgánech státní správy nebo právnických osobách a organizačních složkách státu.

a účinné reakce na vzniklé bezpečnostní hrozby), podpora civilních orgánů v rámci integrovaného záchranného systému (IZS), a to zejména při zvládání následků rozsáhlých živelních pohrom, průmyslových nebo ekologických havárií, posílení Policie ČR v závažných případech ohrožení vnitřní bezpečnosti státu a jeho občanů, střežení objektů důležitých pro obranu státu či stanovených úseků státních hranic. Pro plnění těchto úkolů jsou ozbrojené síly vyčleňovány v nezbytném rozsahu a v závislosti na jejich dostupnosti.

Ozbrojené síly ČR se primárně připravují na obranu území ČR. V souladu s článkem 5 Severoatlantické smlouvy a článkem 42.7 Smlouvy o EU musí být připraveny podílet se na kolektivní obraně svých spojenců proti vnějšímu ozbrojenému napadení. Z pohledu použití ozbrojených sil ČR se jedná o základní a nejnáročnější scénář, s vysokými kvantitativními i kvalitativními požadavky na schopnosti.

Významnou formou naplňování mezinárodních závazků ČR a také efektivním způsobem přípravy ozbrojených sil je jejich vyčleňování do pohotovostních sil NATO a EU. Dále se ozbrojené síly ČR podílejí na rozvoji schopností kolektivní obrany Aliance zapojením do větších mnohonárodních vojenských uskupení určených jako následné síly pro operace kolektivní obrany, a to i v rámci iniciativy *Framework Nations Concept* (FNC).

Vzhledem k nadregionálnímu charakteru bezpečnostních hrozeb a dopadů probíhajících či potenciálních konfliktů i v regionech geograficky vzdálených od území ČR se ozbrojené síly ČR rovněž dlouhodobě podílejí a budou podílet na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména svou účastí na operacích na podporu a udržení míru a na záchranných a humanitárních akcích, a též v rámci mezinárodní spolupráce při výstavbě obranných schopností partnerských zemí. Tyto aktivity mohou probíhat jak na území adresáta pomoci, tak ve třetích zemích či na území ČR.

Zasazení ozbrojených sil ČR v rámci širšího úsilí a ve spolupráci s ozbrojenými silami dalších států v operacích a misích k prosazení, podpoře či udržení míru či v zájmu postkonfliktní stabilizace a rekonstrukce představuje kontinuální úkol, na jehož plnění musí být ozbrojené síly ČR, v rozsahu daném politicko-vojenskými ambicemi stanovenými v Obranné strategii, trvale připraveny v rámci stálé mírové struktury, s případným doplněním o aktivní zálohu. Půjde o nejpravděpodobnější a nejčastější formu zasazení ozbrojených sil v horizontu Dlouhodobého výhledu. Nasazována budou úkolová uskupení sestavená primárně na bázi organických jednotek účelově doplněných specifickými moduly schopností, především prvky bojové podpory a bojového zabezpečení. Tyto operace, realizované především v rámci NATO, EU či OSN, mohou být i dlouhodobého charakteru.

V. IMPLIKACE PRO ROZVOJ VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ

Z predikce bezpečnostního prostředí a předpokládaných typů operací je zřejmé, že nároky na vojenské schopnosti ČR nadále porostou.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY VÝSTAVBY OZBROJENÝCH SIL ČR

Výstavba ozbrojených sil ČR vychází z požadavků zajišťování obrany ČR, je realizována v návaznosti na proces obranného plánování NATO a sladěna s potřebami EU. Schopnosti budou rozvíjeny v návaznosti na příslušné alianční standardy a cíle výstavby schopností.

ČR bude nadále udržovat páteř vyvážených ozbrojených sil ČR se schopností rychlého dobudování a posílení jejich kapacit v případě zhoršování bezpečnostního prostředí. Mírová struktura ozbrojených sil musí mít schopnost rozvinout se v případě krizových situací, včetně možnosti vytvoření podmínek pro vytvoření divizního stupně velení před dosažením válečné struktury. Jádrem ozbrojených sil budou pozemní síly s vysokou mírou akceschopnosti a víceúčelovosti s různými druhy schopností a jednotek (těžké, střední, lehké), doplněné vzdušnými a speciálními silami a odpovídajícími schopnostmi bojové podpory a bojového zabezpečení. Vzhledem ke zhoršujícímu se bezpečnostnímu prostředí a zvyšující se nejistotě bude zásadní roli hrát Vojenské zpravodajství se schopností včasné identifikace strategických hrozeb. Pro včasnou identifikaci hybridních hrozeb i adekvátních odpovědí ČR na ně bude klíčová součinnost všech zpravodajských služeb i dalších prvků bezpečnostního systému. Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž budou kontinuálně rozvíjeny pro plnění zákonných úkolů, řešení krizových situací a provádění specifických úkolů při mimořádných situacích a událostech.

ČR bude dbát na zvyšování úrovně připravenosti obyvatelstva pro obranu státu. Proto bude rozvíjen systém přípravy vojenského personálu a občanů k obraně. Systém aktivní zálohy zajistí personální flexibilitu ozbrojených sil a v případě potřeby bude k doplnění ozbrojených sil využíván systém mobilizace na základě branné povinnosti.

Bude nezbytné trvale udržovat a zvyšovat technologickou úroveň ozbrojených sil ČR na základě vyhodnocování trendů a využitelnosti poznatků vědy a výzkumu, rozvoje technologií a materiálů a produkce vojenské techniky a vybavení pro rozvoj obranných schopností. Technologická úroveň výzbroje a vybavení ozbrojených sil musí zabezpečit plnění úkolů při zajištění obrany ČR a naplňování jejich mezinárodních závazků. Bude nezbytné dále posilovat interoperabilitu se spojenci v rámci NATO a EU a v této souvislosti pokračovat v odstraňování závislosti na vojenské technice ruského původu. Obranný aplikovaný výzkum a experimentální vývoj a inovace budou zaměřeny na rozvoj klíčových schopností ozbrojených sil.

Vzhledem k výraznému zkrácení varovací doby pro přípravu ozbrojených sil k dosažení operačních schopností bude realizováno postupné budování válečných schopností, včetně pořízení dostatečného množství materiálu a skladových zásob pro úhradu běžných a válečných ztrát, zvyšování připravenosti záloh, smluvního zajištění dodávek a další opatření. Koncept odložené potřeby je nadále neudržitelný, a nebude proto již nadále aplikován.

Ozbrojené síly ČR musí být připraveny na plnění úkolů v celé škále intenzity a plném spektru operací v rámci spojeneckého úsilí, a to v součinnosti s ostatními prvky bezpečnostního systému. Bude kladen důraz na schopnost rychlé a flexibilní reakce na neočekávané události. K tomu bude uzpůsoben systém materiálního zabezpečení a rámec okamžitě dosažitelných operačních zásob. Dosažení nezbytné úrovně zásob včetně bojové a cvičné munice v souladu se standardy NATO zůstává prioritou. Při tvorbě zásob bude brán ohled na plánovaná budoucí nasazení. Využíván bude princip modularity sil, umožňující vytvářet pro konkrétní operace úkolová uskupení na bázi organických jednotek (včetně jejich střídání či rotace).

Pro plnění úkolů bude i nadále využíván jeden soubor sil, a to na území ČR i v zahraničí pro úkoly plněné v rámci NATO, EU a OSN. Síly a prostředky, které budou nasazovány mimo území ČR, budou zpravidla součástí mezinárodních uskupení. Jednotlivé druhy sil budou připravovány k nasazení na základě principu společného vedení boje.

Ozbrojené síly ČR musí být připraveny k plnění úkolů bez geografických omezení a ve značně různorodých kulturních, etnických a jazykově odlišných prostředích. Musí být mobilní, vysoce účinné a přesné, odolné, nasaditelné, udržitelné, flexibilní a interoperabilní, vybavené odpovídající informačně-zpravodajskou a palebnou podporou. Musí být připraveny působit v silně přetíženém a napadaném rádiovém spektru a v prostředí rychle se měnících podmínek elektromagnetické slučitelnosti. Při rozvoji schopností bude kladen důraz na pokrytí operačního prostoru v reálném čase a co nejkratší reakční dobu systému C4ISR (Command, Control, Communication and Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance).

Prioritně budou rozvíjeny schopnosti nasaditelných sil vyčleňovaných do pohotovosti v rámci NATO a EU (NATO Response Force – NRF, integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO – NATINAMDS, EU Battle Group – EU BG) s cílem dosažení odpovídající interoperability těchto celků se spojeneckými jednotkami. K tomu bude účelně využívána afilace štábů, jednotek i jednotlivců k mezinárodním velitelstvím v rámci NATO, EU a multilaterální spolupráce. Zvýšení schopností nasaditelnosti budeme podporovat realizací modernizačních projektů s cílem plnění požadavků NATO a EU.

Pro zvýšení operační efektivity budou naše jednotky a štáby v operacích aktivně využívat zkušeností z předchozích nasazení (Lessons Learned) a možnosti expertního poradenství na bázi tzv. systémů Reach Back.⁷

⁷ Systém informační podpory Reach Back představuje schopnost zabezpečit velitele a štáby jednotek v operacích včasnými a hodnověrnými expertními informacemi z externích zdrojů.

Ozbrojené síly ČR musí být schopny působit v rámci většího množství současně probíhajících operací na národní a mezinárodní úrovni až na strategické vzdálenosti, a to včetně zajištění schopnosti jejich udržitelnosti v operacích.

Ozbrojené síly ČR ve spolupráci se silami jiných zemí a dalšími subjekty budou udržovat schopnosti svých nasazených sil v prostoru operace po stanovenou dobu.

Při rozvoji vojenských schopností bude kladen důraz na připravenost k boji v městských aglomeracích a v jejich bezprostřední blízkosti. S tím souvisí zajištění adekvátní ochrany sil, schopností průzkumu (včetně bezpečnostních prostředků), přesného působení na protivníka (letální i neletální silou s vyvarováním se ztrát na civilním obyvatelstvu) a odpovídajícího výcviku.

Ozbrojené síly ČR budou schopny flexibilně reagovat na charakter a typ operací. Zároveň budou dále rozvíjeny specializace důležité pro nasaditelnost v zahraničních operacích a s přidanou hodnotou ozbrojených sil v rámci aliančních závazků. Půjde zejména o oblast ochrany proti zbraním hromadného ničení a v rámci ISTAR o oblast pasivních sledovacích prostředků.

Nadále budou v nezbytném rozsahu zachovány schopnosti pro podporu civilních orgánů na území státu při řešení krizových situací. Důraz bude kladen na podporu funkcí Integrovaného záchranného systému při záchranných a likvidačních pracích. Ozbrojené síly ČR budou nadále pokračovat v přípravě ochrany objektů důležitých pro obranu státu, k plnění úkolů Policie ČR a při ochraně vnitřního pořádku a bezpečnosti, včetně podílu při zajišťování ochrany státní hranice. K těmto úkolům mohou být povolány i jednotky aktivní zálohy.

Systém zajišťování obrany státu coby součást bezpečnostního systému státu bude rozvíjen na základě koordinační role rezortu obrany na úrovni orgánů státní správy a samosprávy. Jako zastřešující dokument plánování obrany státu bude využíván Ústřední plán obrany státu. Zvýšena bude rychlost reakce systému a rychlost rozhodovacích procesů. Důraz bude kladen i na schopnost adaptace rezortu obrany na změny a efektivnost jeho fungování. Úzká vazba na spojenecké prostředí bude zabezpečena využíváním zavedených procesů obranného a operačního plánování a spojeneckých systémů reakce na krize v rámci krizového řízení. K udržení schopnosti realizace mobilizace ozbrojených sil musí být (bez ohledu na bezpečnostní prostředí) zajištěno plánování a uskutečnění opatření operační přípravy státního území a vybraných opatření v oblasti mobilizačních příprav a materiálního zabezpečení mobilizace s využitím systému hospodářských opatření pro krizové stavy, mobilizačních dodávek, státních hmotných rezerv, věcných prostředků a doplněním vojenského materiálu od přezbrojovaných jednotek AČR. Další nezbytnou součástí je příprava občanů k obraně státu (POKOS), v jejímž rámci bude rozvíjena i spolupráce s akreditovanými spolky a dalšími subjekty. Objekty důležité pro obranu státu, včetně potřebných pozemků, užívané ozbrojenými silami ČR v míru, budou v plném rozsahu nabyty do vlastnictví ČR a příslušnosti hospodaření Ministerstva obrany.

Pro efektivní a udržitelné fungování systému zajišťování obrany státu bude nezbytné realizovat adekvátní informační zajištění a efektivní ochranu a obranu proti všem formám působení bezpečnostních hrozeb, zejména pak hrozeb kybernetických. Významnou roli bude v tomto směru i nadále plnit Vojenské zpravodajství, které bude trvale rozvíjet potřebné schopnosti jak v oblasti strategického zpravodajství a strategického varování, tak i v oblasti kybernetické obrany.

Nezbytnou podmínkou pro udržení a rozvoj požadovaných schopností ozbrojených sil ČR bude zabezpečení hospodárního provozu, oprav a reprodukce nemovité infrastruktury rezortu MO.

HLAVNÍ OBLASTI SCHOPNOSTÍ OZBROJENÝCH SIL ČR

V návaznosti na požadavky Aliance jsou stanoveny hlavní oblasti schopností, strukturované do sedmi vzájemně se prolínajících oblastí (Připravenost, Nasaditelnost, Zasaditelnost, Ochrana, Udržitelnost, Informovanost, Konzultace, velení a řízení). Tyto schopnosti jsou rozhodující pro splnění nejdůležitějších úkolů a aliančních závazků a budou nadále určujícím základem pro výstavbu všech prvků ozbrojených sil ČR.

ZÁKLADNÍ SMĚRY ROZVOJE OZBROJENÝCH SIL ČR

Při uvažování o možnostech naplňování obsahu konkrétních požadovaných schopností bude vhodné uplatnit i nekonvenční a novátorské přístupy a zvažovat také alternativní možnosti řešení. Toto pojetí by mělo být aplikováno v celém spektru komplexnosti a vzájemné provázanosti ještě ve stádiu nematerializovaných úvah na spojnici člověk – technika – prostředí vedení bojové činnosti. Vzhledem k neustále se zrychlujícímu vědecko-technickému pokroku bude nutné počítat s narůstající škálou způsobů vedení bojové činnosti a nasazením netradičních zbraní a zbraňových systémů. Úsilí bude potřebné rovněž soustředit na rozvoj schopnosti působit v kyberprostoru a adekvátní implementaci průlomových technologií (např. bezosádkové a autonomní systémy, robotizace, kybernetika, umělá inteligence, nanotechnologie, biotechnologie, kompozitní materiály, detekční technologie) v rámci výstavby, organizace a operačního použití ozbrojených sil.

ZPRAVODAJSKÉ ZABEZPEČENÍ

Za účelem zajištění nezbytné informační podpory tvorby schopností ozbrojených sil a jejich operačního nasazení bude v úzké spolupráci s Vojenským zpravodajstvím s využitím jeho optimální součinnosti s dalšími zpravodajskými institucemi na národní i mezinárodní úrovni (NATO, EU) rozvíjena schopnost komplexního vojenského zpravodajského zabezpečení. Zpravodajské zabezpečení bude rozvíjeno tak, aby zejména poskytl adekvátní podporu velení a řízení ozbrojených sil a aby byla udržitelná jeho realizace v jakémkoliv stavu bezpečnostního a operačního prostředí.

STRUKTURA VELENÍ A ŘÍZENÍ

Struktura velení a řízení ozbrojených sil bude budována v souladu s ambicemi v nezbytném rozsahu jako třístupňový systém, aby zajistila společné, nepřetržité, spolehlivé a rychlé velení a řízení v operacích se

schopností velet i mezinárodním silám, se souběžným efektivním plněním úkolů na území ČR. K tomu bude využíváno možnosti vysílání příslušníků velitelství a štábů k působení v mezinárodních štábech velitelské struktury NATO (NATO Command Structure), struktury sil NATO (NATO Force Structure) a v rámci afilace k získání dovedností, které nelze získat v rámci národního systému velení.

Mimo mírový systém velení a řízení budou ozbrojené síly disponovat rychle rozvinutelným systémem velení a řízení v operacích vedených na území ČR nebo mimo něj. K plánování a vedení operací vedených pod národním velením na území ČR a k plánování a řízení sil působících v mezinárodních operacích mimo území ČR bude vytvořeno Velitelství pro operace. Nasaditelný systém velení a řízení bude budován až do stupně mechanizované brigády a prioritně rozvíjen jako moderní, pružný systém, využívající nejnovější technologie. Tento systém bude umožňovat komunikaci s ostatními aktéry v prostoru operace a koordinaci společné činnosti. Národní logistické, administrativní a operační procesy velení a řízení budou kompatibilní s procesy užívanými v rámci NATO a EU, v ozbrojených silách bude implementován koncept FMN (Federated Mission Networking).

POZEMNÍ SÍLY

Základem mírové struktury pozemních sil budou dvě mechanizované brigády vyzbrojené variantními typy bojových vozidel (kolovými i pásovými) včetně tankové techniky, doplněné výsadkovým plukem tak, aby bylo zabezpečeno vedení různých druhů bojové činnosti. Schopnosti obou mechanizovaných brigád budou rozvíjeny v souladu s aliančními standardy, cíli výstavby schopností NATO a požadavky obrany ČR. Prioritou je výstavba brigády těžkého typu. Výstavba nových jednotek rozšíří spektrum schopností AČR při zachování priority pro plnou personální naplněnost, vybavení, vyzbrojení, vycvičení a dosažení plných operačních schopností u dvou stávajících brigád. Základem dosažení interoperability na taktickém stupni bude naplňování komplexního projektu C4ISTAR. K ochraně životů bude prohlubováno využívání automatizovaných a dálkově ovládaných systémů a prostředků bez přímé lidské obsluhy. Jejich význam bude nadále růst. K tomu bude provedena potřebná změna legislativy.

Důraz bude kladen na schopnosti komplexního přehledu o vývoji situace v zájmovém prostoru v reálném čase. Budou rozvíjeny schopnosti pozemního a vzdušného průzkumu a sledování a budou podporovány alianční projekty zajišťující celou architekturu v této oblasti až po strategické prostředky.

Vojskový průzkum a elektronický boj zůstanou i nadále jednou z rozhodujících součástí bojové podpory pro úspěšné plánování a vedení bojové činnosti. Rozvoj bude zaměřen na kvalitativně dokonalejší systémy pozorování, vyhodnocování a předávání informací o situaci, aktivní

působení, robotizaci a rozšiřování využívání bezobslužných senzorů včetně oblasti pasivních sledovacích systémů. Pro úkoly vzdušného průzkumu bude kladen důraz na využívání bezpilotních letounů. Nadále bude zajištěna plnohodnotná účast ČR na projektech pozemního a vzdušného průzkumu NATO (Alliance Ground Surveillance – AGS a NATO Airborne Early Warning and Control System – NAEW&C). Schopnost NAEW&C má být po roce 2035 nahrazena novým systémem.

Rozvoj dělostřelectva bude zaměřen na zvýšení schopnosti palebné podpory vojsk, masivního i přesného působení na protivníka, včetně užití přesně naváděné munice, přesnou identifikaci a vyhodnocení cílů s napojením do systému C4ISTAR včetně zjišťování střelejších jednotek protivníka v hloubce, automatizaci řídicích procesů a schopnost koordinace palebné podpory s ostatními druhy vojsk, zejména se vzdušnými silami a protivzdušnou obranou. Tomu musí odpovídat parametry dělostřelecké a minometné techniky, munice, systémy řízení palby a všestranné zabezpečení činnosti dělostřelectva (topografické, meteorologické a logistické zabezpečení).

Ženíjní vojsko bude schopno zabezpečit ženíjní podporu v plném spektru možných operací v souladu s úkoly AČR vyplývajícími z legislativy, závazků a ambicí ČR. K tomu budou rovnoměrně rozvíjeny základní ženíjní role – podpora schopnosti pohybu vlastních vojsk, omezení pohybu protivníka, podpora přežití vlastních vojsk a všeobecná ženíjní podpora. Bude zachována schopnost vyčleňování sil a prostředků k záchranným a likvidačním pracím v rámci podpory IZS ČR.

V oblasti chemického zabezpečení dále rozvíjet schopnosti jednotek chemického vojska AČR k plnění specifických opatření chemického zabezpečení v oblastech monitorování radiační, chemické a biologické situace, odstraňování následků napadení ZHN, radiačních a chemických havárií, při ochraně vojsk a zařízení v kontaminovaných prostorech. V součinnosti s dalšími složkami AČR, kterými jsou Ústav OPZHN Univerzity obrany, VeV-VA Vyškov a mezinárodní Centrum OPZHN (JCBRN Defence COE), udržet schopnost koncepční, normotvorné a vzdělávací činnosti pro potřeby chemického vojska AČR. V rámci kolektivní obrany zabezpečovat ve spolupráci s Agenturou vojenského zdravotnictví (oblast biologické ochrany vojsk) deklarované schopnosti v organizačních strukturách mezinárodních uskupení (např. ARRC, NRF, EU BG), štábů a jednotek v operacích NATO, BÚU a IZS ČR. K rozvoji schopností chemického vojska využít příležitosti, které nabízí mezinárodní projekty. Podílet se na dalším rozvoji JCBRN Defence COE s cílem udržet a dále rozvíjet schopnosti centra v pozici lídra rozvoje schopností NATO v oblasti CBRN Defence. Prostřednictvím JCBRN Defence COE pokračovat v rozvoji zásadní alianční schopnosti CBRN Reach Back & Fusion k přímé podpoře operací NATO a v prohlubování civilně-vojenské spolupráce na strategické úrovni.

VZDUŠNÉ SÍLY

V oblasti ochrany vzdušného prostoru bude nutné dále rozvíjet architekturu průzkumu situace ve vzdušném prostoru ČR složenou z primárních 3D radiolokátorů v potřebné škále, pasivních sledovacích systémů, technologicky a komunikačně kvalitního systému velení a řízení, aktivních prostředků země-vzduch, podzvukového a nadzvukového letectva. Minimálním standardem bude zabezpečení ochrany vzdušného prostoru v rámci aliančního integrovaného systému NATINAMDS a k plnění úkolů NaPoSy PVO ČR.

Taktické letectvo bude v plném rozsahu disponovat schopností působení jak proti vzdušným, tak proti pozemním cílům. Cílem rozvoje nadzvukového letectva bude dosažení schopnosti účastnit se celého spektra možných operací a plné interoperability v rámci NATO v rozsahu požadavků Aliance a závazků ČR. Nejpozději do roku 2025 bude rozhodnuto o dalším pronájmu či akvizici nadzvukových letounů. Zároveň bude posouzeno navýšení počtu nadzvukových letounů, a to v návaznosti na vývoj bezpečnostního prostředí a požadavky na výstavbu ozbrojených sil ČR. V návaznosti na rozvoj schopností nadzvukového letectva bude využití podzvukového letectva zaměřeno na efektivní využití svých schopností k doplnění úkolů nadzvukového letectva. Při rozvoji výcvikových možností bude kladen důraz na posilování mezinárodní spolupráce.

Dopravní letectvo bude disponovat osobními a nákladními letouny od lehkých až po střední letouny schopné přepravit osoby a část bojové techniky až na strategickou vzdálenost. Úsilí bude zaměřeno na zvyšování soběstačnosti tohoto druhu přepravy. Prioritou bude zejména zajištění schopnosti strategické vzdušné přepravy vojsk. Strategická vzdušná přeprava bude zabezpečována primárně účastí v mnohonárodních programech.

Vrtulníkové letectvo bude rozvíjeno k plnění širokého spektra operačních úkolů včetně úkolů ve prospěch pozemních sil, speciálních sil a Integrovaného záchranného systému. Hlavní část bude tvořena středními transportními vrtulníky a víceúčelovými vrtulníky.

Vzhledem k trendům vývoje charakteru budoucích válčičů a unikátním schopnostem bitevních vrtulníků bude do roku 2024 rozhodnuto o potřebě jejich pořízení, případně jejich náhradě bezpilotními prostředky s odpovídajícími schopnostmi. Bude rozvíjena výcviková a opravárensko-modernizační schopnost pro potřeby AČR a Aliance.

Pozemní protivzdušná obrana bude zabezpečovat rozvoj obrany vzdušného prostoru ČR a úkolových uskupení pozemních sil před současnými a budoucími prostředky vzdušného napadení a naplnění schopností požadovaných Aliancí od kategorie C-RAM (Counter – Rocket, Artillery and Mortar) po kategorii středního dosahu.

Radiotechnické vojsko bude disponovat soupravami mobilních 3D radiolokátorů typu MADR schopnými spolupracovat s aliančními systémy velení a řízení. Radiolokátory budou schopny identifikace vzdušných cílů, včetně schopnosti detekce raket a dělostřelecké a minometní munice. Radiolokátory budou určeny i pro podporu činnosti protiletadlového raketového vojska. Radiotechnické vojsko bude dále využívat i dva radiolokátory typu FADR, pořízené v rámci aliančních bezpečnostních investic.

V oblasti řízení letového provozu (ŘLP) bude pokračovat civilně-vojenská integrace poskytování letových provozních služeb s důrazem na rozvoj a modernizaci leteckých radionavigačních prostředků, systémů ŘLP

a poskytování těchto služeb v období krizového či válečného stavu jako nezbytného předpokladu podpory procesů velení a řízení Vzdušných sil AČR a naplňování požadavků evropského programu SES/SESAR (Single European Sky/Single European Sky ATM Research).

Při rozvoji výcvikových možností bude kladen důraz na posilování mezinárodní spolupráce zaměřené na zvýšení interoperability v rámci NATO a EU.

KYBERNETICKÉ SÍLY

Budoucí bezpečnostní prostředí bude v neustále se zvyšující míře zahrnovat i kybernetický prostor, a je tedy nezbytné vytvářet adekvátní nástroje umožňující celé spektrum kybernetických operací. Budou rozvíjeny v úzké součinnosti s Vojenským zpravodajstvím nejenom schopnosti kybernetické ochrany a obrany činnosti ozbrojených sil ČR, ale i prvky aktivního kybernetického působení schopné efektivního zapojení do vedení komplexních bojových činností v kybernetickém prostoru.

SPECIÁLNÍ SÍLY

Speciální síly budou rozvíjeny s cílem udržet a v měnícím se bezpečnostním prostředí rozvíjet strategickou relevanci při prosazování zájmů ČR. Musí být schopny samostatného nasazení i společného působení s ostatními druhy sil AČR, bezpečnostními sbory ČR a spojeneckými silami, s nimiž musí udržet doktrinální a technologickou interoperabilitu. Speciální síly budou schopny vést národní operace, operace pod národním velením i poskytnout deklarované síly a prostředky s odpovídajícím stupněm pohotovosti a zásobami pro alianční operace. Důraz bude kladen na pružnost při přechodu na různé typy činností v celém spektru speciálních operací, zejména na získání strategických informací v komplexním prostředí a podporu bezpečnostních složek, včetně dlouhodobého vedení operací nižší intenzity. Klíčovým faktorem zachování a rozvíjení schopností speciálních sil bude udržení vysoké kvality personálu a vybavení nejmodernějšími zbraněmi a materiálem na vysoké technologické úrovni v požadovaném čase.

LOGISTICKÁ PODPORA

V oblasti logistického zabezpečení bude úsilí zaměřeno na zajištění funkce stacionární logistiky a její hladké napojení na mobilní logistiku. K tomu bude nezbytné zabezpečit rozvoj logistiky po vymezených odborných oblastech a službách vedoucích k personálnímu a odbornému posílení logistické integrity na všech úrovních velení a řízení s rozhodovací pravomocí (princip subsidiarity), jeho přípravu a výcvik, postupně modernizovat logistickou infrastrukturu a intenzivně využívat možnosti všech dostupných informačních systémů včetně logistických metod řízení zásobovacího procesu. Ke koordinaci mnohonárodní logistiky v podmínkách operačního nasazení bude pokračovat činnost Mnohonárodního centra pro koordinaci logistiky (Multinational Logistics Coordination Centre – MLCC). V rámci kolektivního zajišťování obrany bude pokračovat vytváření

podmínek pro přijetí spojeneckých sil a jejich podporu na území ČR (Host Nation Support – HNS) a plnění koordinační úlohy rezortu obrany na národní úrovni.

Pro uskladnění materiálních zásob k zajištění politicko-vojenských závazků bude budována nová infrastruktura, včetně navýšení skladové kapacity pro uložení munice. Výstavba nového muničního skladu se bude realizovat dle standardů NATO k souběžné podpoře spojeneckých sil v rámci HNS. Při nové výstavbě a rekonstrukcích logistické infrastruktury

bude realizováno její zabezpečení systémy technického střežení v souladu s projektem Ochrana a technické střežení objektů MO s vysokým rizikem napadení. Současně bude zabezpečena implementace a rozvoj outsourcingu v rámci rezortu MO s cílem udržet a rozvíjet ostatní schopnosti logistického zabezpečení služeb při dosažení maximální ekonomické výhodnosti, hospodárnosti a účelnosti pro rezort MO v projektech Ochrana a technické střežení objektů MO s vysokým rizikem napadení, Ochrana vstupů a objektů rezortu MO a dalších.

Do mobilní logistiky bude nutné implementovat prvky provozního zkušebnictví, vyhodnocování stavu a jakosti u vojenské munice s nasaditelností na i mimo území ČR.

SPOJOVACÍ VOJSKO

Cílem výstavby a rozvoje spojovacího vojska je zabezpečit informační a rozhodovací převahu sil a prostředků AČR ve všech druzích operací cestou efektivního využívání informačních a komunikačních technologií a poskytování úplného spektra pokročilých schopností a služeb Komunikačních a informačních systémů.

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICTVÍ

Ve vojenském zdravotnictví bude zabezpečována výstavba polních zdravotnických zařízení, činnost posádkových a ústavních vojenských zdravotnických zařízení, pořizování a skladování zdravotnického materiálu. Bude pokračovat činnost vojenského zdravotnictví v oblasti zajišťování zdravotních služeb, státního zdravotního a veterinárního dozoru a biologické ochrany vojsk.

Důraz bude kladen na odpovídající přípravu lékařského a nelékařského personálu zaměřenou na možnost nasazení do širokého spektra operací.

VOJENSKÁ POLICIE

Vojenská policie bude nadále rozvíjet schopnosti policejní ochrany a podpory ozbrojených sil v ČR i v prostoru zahraničních operací a bude plnit úkoly vyplývající z ambicí

a mezinárodních závazků. Současně bude rozvíjet kvalifikaci personálu, nové metody činností, modernizaci pracovních prostředků, implementaci poznatků z procesů Lessons Learned, doktrín a výsledků obranného výzkumu a vývoje, použití neletálních prostředků, biometrie a metody zadržovacích činností. Vojenská policie bude připravena plnit úkoly posílení Policie ČR a bude spolupracovat se zahraničními partnery v rámci NATO, EU a OSN.

VOJENSKÁ KANCELÁŘ PREZIDENTA REPUBLIKY A HRADNÍ STRÁŽ

Vojenská kancelář prezidenta republiky bude plnit úkoly související s výkonem pravomocí prezidenta republiky jako vrchního velitele ozbrojených sil ČR a úkoly související s řízením Hradní stráže v souladu s § 26 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Hradní stráž se bude rozvíjet v souladu s Konceptí rozvoje Hradní stráže 2018 – 2028. Klíčový důraz bude kladen na plnění úkolů při provádění ostrahy trvalých i dočasných sídel prezidenta republiky s využitím moderních prostředků a technologií. Pro posílení a zkvalitnění ostrahy, zejména v nepřehledných místech střežených prostor, budou pořízeny bezpilotní prostředky a zásahová vozidla. Hradní stráž se zaměří na efektivní rozvoj systému ostrahy a obrany střežených objektů v krizových stavech. Mezi další zásadní priority patří navyšování personálu postupným nábo-rem a předložení návrhů úprav právních a vnitřních předpisů za účelem zvýšení efektivity výkonu služby vojáků Hradní stráže. Hradní stráž bude vykonávat

veškeré protokolární akty a zajišťovat vojenské pocty při přijetí představitelů jiných států či mezinárodních organizací prezidentem republiky. Hradní stráž bude připravena plnit specifické úkoly stanovené Krizovým plánem Kanceláře prezidenta republiky. V neposlední řadě bude připravovat vlastní jednotky aktivní zálohy.

VI. PŘEDPOKLADY PRO DOSAZENÍ POTŘEBNÝCH VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ

Naplnění politicko-vojenských ambicí ČR bude možné, pokud bude:

- existovat dostatečný zdrojový rámec pro obranný rozpočet v požadovaném objemu a čase pro jejich realizaci;
- stabilní prostředí pro personální rozvoj ozbrojených sil;
- nastaven procesně provázaný systém vyzbrojování a podpory pořizování vojenského materiálu, ostatního majetku a služeb zajišťujících všechny etapy jeho životního cyklu;
- existovat podpora obrannému průmyslu a využívány výsledky výzkumu, vývoje a inovací, které pomohou naplňovat a rozvíjet schopnosti ozbrojených sil;
- provedena změna příslušných zákonů v oblastech branné legislativy a hospodářských opatření pro krizové stavy a souvisejících zákonů.

ROZPOČET MINISTERSTVA OBRANY A ROZPOČTOVÁ PERSPEKTIVA

Základním předpokladem pro efektivní zajištění obrany státu je průběžné vytváření dostatečného zdrojového rámce pro rezort MO. Zajištění dostatečného financování umožní efektivní dlouhodobé plánování věcných, lidských a finančních zdrojů, což je jedna z dílčích podmínek pro zabezpečení obrany a bezpečnosti ČR, rozvoj ozbrojených sil a plnění závazků vůči našim partnerům v NATO a EU.

Pro realizaci rozhodujících modernizačních projektů, vytvoření požadovaných zásob vojenského materiálu, pokrytí výdajů na udržování a doplnění vojenského personálu a další opatření bude nezbytné dosáhnout postupným nárůstem ve střednědobém horizontu (rok 2024) podílu obranných výdajů na HDP ve výši 2 % a na této úrovni výdaje stabilizovat. Tato hodnota odpovídá aliančnímu závazku, schválenému na summitu NATO ve Walesu v roce 2014, ke kterému se Česká republika spolu s ostatními aliančními spojenci přihlásila.

Dalším principem pro zajištění rozvoje vojenských schopností bude dosažení alokace 20 % z ročních výdajů rezortu MO na pořízení či modernizaci rozhodující výzbroje včetně souvisejícího výzkumu. Zároveň je nutné respektovat princip, aby podíl osobních mandatorních výdajů nepřesáhl 50 % z celkového rozpočtu.

PERSONÁLNÍ ROZVOJ

Klíčovým činitelem pro naplňování požadovaných schopností ozbrojených sil je personál a s ním související legislativa. Nábor, vzdělávání a příprava kvalitního motivovaného personálu a péče o něj je prioritou. Z dostupných analýz je zřejmé, že v následujících letech se bude zmenšovat počet lidí schopných vojenské činné služby. Důležité proto je, aby byl rezort obrany vnímán jako odpovědný, spolehlivý a atraktivní zaměstnavatel, schopný uspět v konkurenci na trhu práce.

Klíčovou roli v systému vzdělávání personálu AČR bude sehrávat Univerzita obrany, další vzdělávací instituce a výcviková zařízení rezortu, ale také instituce klíčových partnerů v regionu a v rámci NATO. Vzhledem k tomu, že většina inovací přichází z civilního prostředí, musí být nastavena výrazně ušší spolupráce se státními i civilními subjekty nejen v oblasti výzkumu a vývoje, ale i aplikace a výroby od akademické sféry až po soukromé subjekty.

V situacích, kdy ČR není přímo ohrožena, má rezort obrany k dispozici pouze mírové vojenské schopnosti a počty osob. Důležitou úlohu tak bude mít také aktivní záloha v požadovaném rozsahu. Rezort obrany bude zároveň trvale připravovat občany ČR k obraně státu a zajišťovat přípravu zaměstnanců státní správy a samosprávy a samotných občanů, se zaměřením na vytvoření podmínek k realizaci mobilizace ozbrojených sil ČR.

VYZBROJOVÁNÍ OZBROJENÝCH SIL

V návaznosti na změny bezpečnostního a operačního prostředí je cílem nastavit procesně provázaný, transparentní a efektivní systém vyzbrojování umožňující koncepční pořizování vojenské techniky a materiálu v požadovaném čase, kvalitě a v odpovídající ceně s ohledem na zajištění bezpečnosti dodávek a podporu rozvoje obranného průmyslu ČR. Základním parametrem nově nastavených procesů musí být jejich urychlení a zefektivnění.

Základem bude důsledná příprava projektů a akcí zařazovaných do plánovacích dokumentů podložená analýzami průzkumu trhu, analýzami možností logistického zabezpečení, analýzami nákladů životního cyklu a posouzením požadavků metodou DOTMLPFI⁸ ***v průběhu všech etap životního cyklu, završená zpracováním kvalitních specifikací a zhodnocením jejich přínosu pro naplnění požadovaných nároků na schopnosti.***

Včasné dosahování požadovaných schopností v podmínkách ozbrojených sil ČR spočívá v preferenci pořizování dostupné, v praxi ověřené a interoperabilní vojenské techniky a materiálu.

Důležitým kritériem pro výběr dodavatele bude zajištění podstatných bezpečnostních zájmů státu, garance zabezpečení dodávek v průběhu životního cyklu a v krizových stavech, možnosti rozvoje stability a růstu obranného průmyslu ČR, zejména státních podniků založených Ministerstvem obrany.

⁸ DOTMLPFI (Doctrine, Organization, Training, Materiel, Leadership and Education, Personnel, Facilities and Interoperability) – dle ČOS 051662 z roku 2017 „doktrína; organizace; výcvik; výzbroj, výstroj a vybavení; vedení a vzdělávání; personál; zařízení; interoperabilita“.

Významnými nástroji na zajištění důvěryhodnosti a stability dodávek a služeb pro ozbrojené síly ČR a zajištění stability a plánovitého rozvoje obranného průmyslu budou opatření hospodářské mobilizace a uzavírání víceletých smluv, uzavírání smluv na cílové počty vojenské techniky a materiálu a uzavírání rámcových dohod.

OBRANNÝ PRŮMYSL A VÝZKUM

Obranný průmysl ČR představuje jeden ze základních stavebních kamenů bezpečnostní struktury státu. Jeho obranný, bezpečnostní a ekonomický přínos je významnou součástí rozvoje a udržení národních obranných schopností.

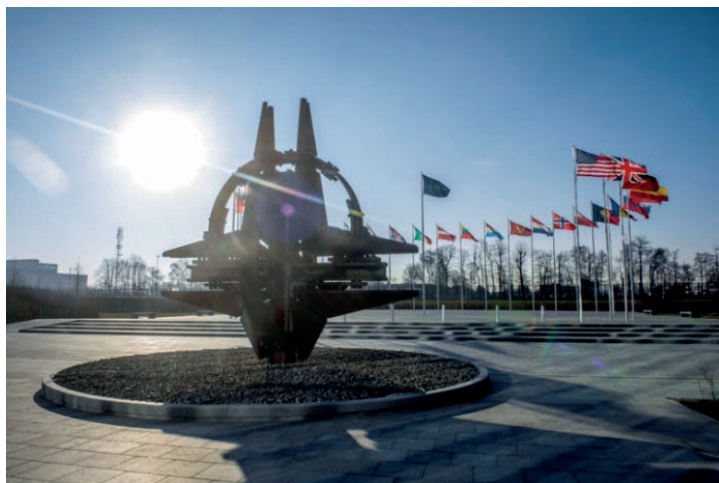
Podpora obranného průmyslu ČR Ministerstvem obrany umožní vznik a rozvoj výzkumných, vývojových a výrobních kapacit zajišťujících vysokou technologickou úroveň a bezpečnost dodávek vojenského materiálu a zachování klíčových průmyslových kapacit, které plní svou roli z hlediska zajištění bezpečnosti dodávek a podstatných bezpečnostních zájmů ČR.

Schopnosti domácího obranného průmyslu a schopnosti státních podniků založených Ministerstvem obrany jsou garantem podpory a udržitelnosti ozbrojených sil ČR. Proto významným úkolem bude udržovat stávající konkurenceschopné kapacity obranného průmyslu ČR a zajistit jeho rozvoj v těch oblastech, které jsou pro ozbrojené síly ČR zásadní a přitom ve střednědobém horizontu dosažitelné. Ke klíčovým schopnostem obranného průmyslu ČR patří zajištění výzbroje a výstroje vojáka, klíčových systémů pozemního vojska, klíčových druhů munice pro pozemní síly a vzdušné síly, radarových a monitorovacích systémů a dále zajištění minimálně základní provozuschopnosti letecké techniky z domácích zdrojů, komunikační a informační infrastruktura a její ochrana.

Zároveň je nutné zajistit strategická partnerství s blízkými zahraničními partnery a doplňovat tak domácí finanční a technologické zdroje našeho průmyslu ze zahraničí. Prioritou ozbrojených sil ČR bude akvizice produktů splňujících požadavky na interoperabilitu s dalšími mezinárodními partnery, primárně se spojení z NATO a EU.

Současný evropský ani globální trh s obranným materiálem neposkytuje potřebné záruky na zajištění bezpečnosti dodávek vojenského materiálu. Pro zajištění základních schopností ozbrojených sil ČR Ministerstvo obrany udržuje průmyslové kapacity pro zajištění dodávek vojenského materiálu a služeb, případně řeší obnovu kapacit. Specifickou úlohu v oblasti bezpečnosti dodávek sehrávají státní podniky založené Ministerstvem obrany. Z pohledu Ministerstva obrany představují státní podniky základní pojistku pro zajištění požadovaných etap životního cyklu vojenského materiálu a garanta nejvyšší bezpečnosti dodávek pro ozbrojené síly ČR, a plní tedy funkci strategického dodavatele.

Neopominutelnou součástí procesu dosahování potřebných vojenských schopností zůstane i nadále spolupráce s příslušnými agenturami v rámci NATO, respektive EU (Agentura

NATO pro podporu – NSPA, respektive Evropská obranná agentura – EDA). Současně je potřebné reagovat na aktuální vývoj evropských iniciativ k rozvoji evropských obranných schopností a posilování evropského obranného průmyslu. Jedná se zejména o projekty PESCO a projekty Evropského obranného fondu (EDF). MO ČR bude muset zohledňovat možnosti zapojení podniků národního obranného a bezpečnostního průmyslu cestou společných projektů/programů spolufinancovaných z prostředků EU ve vztahu k budoucím potřebám pořízení obranných technologií pro účely AČR.

VII. ZÁVĚR

Dlouhodobý výhled je zpracován pro horizont do roku 2035. Revize proběhne po čtyřech letech. Dojde-li ke změně Obranné strategie ČR a politicko-vojenských ambicí nebo ke kvalitativním změnám bezpečnostního prostředí, které budou mít významný dopad na zajišťování obrany ČR, bude Dlouhodobý výhled revidován dříve.

Na Dlouhodobý výhled naváže Koncepce výstavby AČR, která rozpracuje jeho obsah do konkrétních řešení a postupů vedoucích k naplnění ambicí ČR.

Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 projednala a schválila vláda České republiky dne 18. března 2019 usnesením č. 187.

PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK A DEFINIC⁹

Air Policing	ochrana vzdušného prostoru (v rámci Aliance)
Alliance Ground Surveillance (AGS)	alianční systém vzdušného průzkumu pozemních cílů
Allied Rapid Reaction Corps (ARRC)	spojenecký sbor rychlé reakce
bÚU	brigádní úkolové uskupení
Coordinated Annual Review on Defence (CARD)	roční hodnocení pokroku při rozvoji evropských schopností
Centre of Excellence (COE)	mezinárodní vojenská organizace NATO zaměřená na rozvoj specifických obranných schopností
Command and Control System (C2)	systém velení a řízení
Command, Control, Communication and Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (C4ISR)	velení, řízení, komunikace, počítače, zpravodajství, sledování a průzkum
Command, Control, Communication and Computers, Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance (C4ISTAR)	velení, řízení, komunikace, počítače, zpravodajství, sledování, zjišťování cílů a průzkum
Counter Improvised Explosive Device (C-IED)	ochrana proti improvizovaným výbušným zařízením
Counter-Rocket, Artillery and Mortar (C-RAM)	ochrana proti raketám, dělostřelectvu a minám
Common Security and Defence Policy (CSDP)	společná bezpečnostní politika EU
Cyber Defence	zabezpečení bezpečnosti, ochrany informačních systémů
tailored Forward Presence/enhanced Forward Presence (tFP/eFP)	posílená předsunutá přítomnost NATO
European Defence Fund (EDF)	Evropský obranný fond
EU Battle Group (EU BG)	bojové úkolové uskupení Evropské unie
European Defence Agency (EDA)	Evropská obranná agentura
European Peace Facility (EPF)	Evropský mírový nástroj
Federated Mission Networking (FMN)	společná alianční idea na změnu poskytování IT služeb
Fixed Air Defence Radar (FADR)	stacionární radiolokátor protivzdušné obrany
Host Nation Support (HNS)	podpora hostitelským státem
Chemical, Biological, Radiological, Nuclear (CBRN)	zbraně hromadného ničení chemické, biologické, radiologické a nukleární
ISTAR–Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance	zpravodajství, sledování, zjišťování cílů a průzkum
IZS	Integrovaný záchranný systém

⁹ Zpracováno s použitím alianční publikace AAP-6 „Slovník termínů a definic NATO“ a AAP-15 „Slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO“.

Joint Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (JISR)	zabezpečení schopnosti koordinovaného sběru, zpracování, šíření, sdílení a skladování dat, získaných pomocí pozorovacích a průzkumných aliančních a národních systémů
JCBRN Defence COE	Mezinárodní centrum OPZHN
Lessons Learned	implementace zkušeností (např. z předchozích nasazení)
Mobile Air Defence Radar (MADR)	mobilní radiolokátor středního dosahu
Multinational Aviation Training Centre (MATC)	mnohonárodní středisko leteckého výcviku
Multinational Logistics Coordination Centre (MLCC)	mnohonárodní centrum pro koordinaci logistiky
NaPoSy PVO ČR	národní posilový systém protivzdušné obrany ČR
NATO Airborne Early Warning and Control System (NAEW&C)	alianční vzdušný systém včasné výstrahy a řízení
NATO Crisis Response System (NCRS)	alianční systém reakce na krize
NATO Integrated Air and Missile Defence System (NATINAMDS)	integrovaný systém protivzdušné a protiraketové obrany NATO
NATO Response Force (NRF)	síly rychlé reakce NATO
NATO Support and Procurement Agency (NSPA)	Agentura NATO pro podporu a nákup
Network Enabled Capability (NEC)	integrované informační prostředí NATO
OPZHN	ochrana proti zbraním hromadného ničení
Permanent Structured Cooperation (PESCO)	stálá strukturovaná spolupráce
POKOS	příprava občanů k obraně státu
Reach Back	systém informační podpory k zabezpečení velitele a štábů jednotek v operacích včasnými a hodnověrnými expertními informacemi z externích zdrojů
Single European Sky/Single European Sky ATM Research (SES/SESAR)	program jednotného evropského nebe
Strategic Airlift International Solution (SALIS)	mezinárodní systém zabezpečení strategické letecké přepravy
Very High Readiness Joint Task Force (VJTF)	Společné úkolové uskupení velmi vysoké pohotovosti

DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2035

Vydalo Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha
Adresa: Vojenský historický ústav Praha, U Památníku 2, 135 00 Praha 3
<http://www.army.cz>
<http://www.vhu.cz>

Do tisku připravilo grafické oddělení odboru prezentačního a produkčního VHÚ Praha
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6 – Dejvice
Odpovědný redaktor: Ing. Petr ŠIMŮNEK (Sekce obranné politiky a strategie MO)
Fotografie : www.army.cz, archiv Hradní stráže, veřejné zdroje www.nato.int
Výtvarné řešení a zlom: Adéla ZEMANOVÁ
Dáno do tisku: květen 2019
Tisk: odbor prezentační a produkční VHÚ Praha
1. vydání
Kopírovat, překládat a rozmnožovat publikaci bez souhlasu vydavatele je zakázáno.

NEPRODEJNÉ

